

Maria Carme Roca guanya el Premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona 2025 amb *El passatge*

Amor, amistat i venjança al barri de Sant Pere.
 Les vides paral·leles de Regina Soldevila i Josep Maria Sert.
 Una noia de casa pobre convertida en una senyora de Barcelona,
 un nen de casa bona que esdevindrà el millor pintor muralista del món

Maria Carme Roca ha guanyat la tercera edició del Premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona, convocat per Comanegra i Àfora Focus Edicions i dotat amb 25.000€, amb la història d'una nena de família humil del **barri de Sant Pere** que acabarà tractant-se amb la flor i nata de la ciutat. Una novel·la marcada per la importància de dos passatges paral·lels: **el passatge d'en Cirici (avui passatge de les Manufactures)** i **el passatge de Sert**, i per la relació d'amor i amistat entre la Regina i el **gran pintor i muralista de la primera meitat del segle XX: Josep Maria Sert**.

El passatge arrenca l'acció a la Barcelona viva i creixent de finals del segle XIX. Les muralles ja han estat enderrocades, i la ciutat pren un nou paisatge amb la construcció de l'Eixample. Farcida de fàbriques tèxtils, Barcelona s'omple de treballadors i de moviment. També la cultura viu un renaixement, amb cada vegada més activitat i noms destacats.

Preu: 22,90€ - Format: 15x23 (tapa dura)
 Pàgines: 312 - ISBN: 978-84-10161-30-6

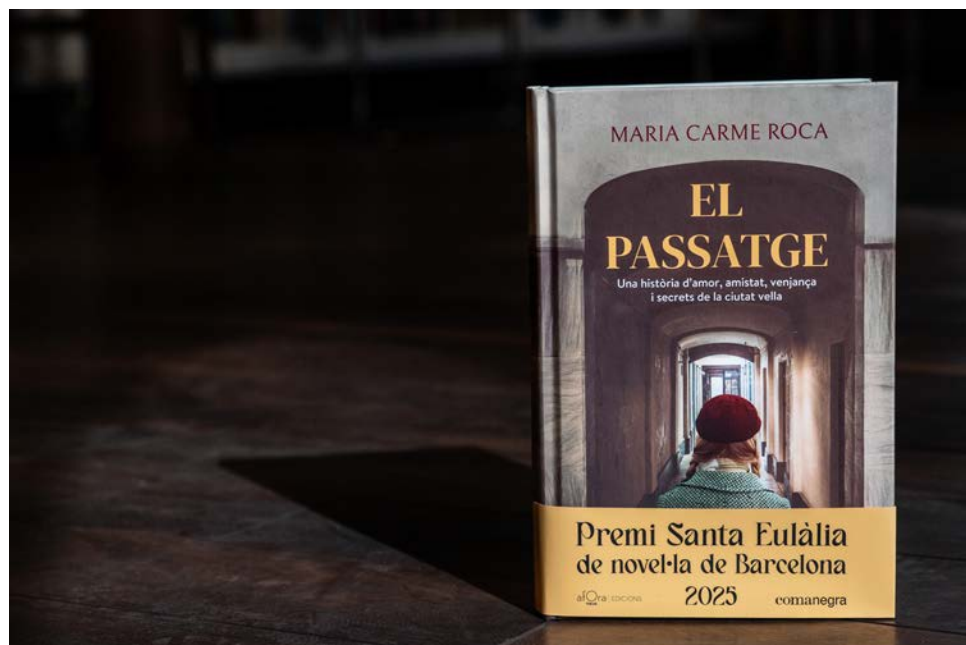
***

Per a qualsevol petició contacteu amb:
 Neus Chordà - neus@neuschorda.com
 Maria Casas - marketing@comanegra.com

És l'època de la gran Margarida Xirgu, que la protagonista coneixerà perquè són veïnes del «quarter» de Sant Pere. La Regina estima el seu barri, la seva foscor i el seu tragi, la ciutat vella; a la vegada, va descobrint les possibilitats que li ofereix la ciutat nova. Amb el periple vital de la protagonista passarem de l'esclat de llum del Modernisme al pou de foscor de la postguerra.

Quan la Regina Soldevila era una nena i jugava a fet i amagar pel passatge de Sert, va creuar la mirada per primer cop amb un noi et esquifit que ho espiava tot des de la seva finestra. Josep Maria Sert, que acabaria sent un dels artistes més importants d'Europa, es va enamorar de la Regina abans de

començar la seva fulgurant carrera d'èxit internacional, i no es van acabar de separar mai del tot. Mentre ell col·leccionava amants il·lustres (Colette, Misia, Roussy Mdivani...), ella procurava formar una família que li fes oblidar la pobresa, els conflictes que sotragaven la ciutat i aquell primer amor. La seva aventura ens emociona i ens obre els ulls a una ciutat fascinant. En el creixement de la Regina hi tindran molt a veure el teatre, els amics, el barri de Sant Pere i aquell altre passatge més amagat, més humil, que sovint li va servir de refugi. El passatge d'en Cirici: la distància més curta entre la ciutat vella i la ciutat nova. Un dels racons amb més secrets de Barcelona.

Maria Carme Roca al passatge d'en Cirici (avui, de les Manufactures) © Maria Casas Llargués

Maria Carme Roca (Barcelona, 1955) és historiadora i filòloga catalana, i una de les escriptores més llegides del país. Des de 1997 es dedica exclusivament a l'escriptura. **Ha publicat més de setanta llibres**, tant adreçats a adults com al públic infantil i juvenil. Ha cultivat el conte curt, l'assaig i la novel·la, especialment el gènere històric. Al llarg de la seva trajectòria ha guanyat nombrosos premis, com ara el Nèstor Luján de novel·la històrica el 2006 per *Intrigues de palau*, el Joaquim Ruyra el 2012 per *Katalepsis* o el Premi Literari de Girona Prudenci Bertrana de novel·la per *El far*, el 2018. Ha dedicat novel·les a moltes figures destacades de la història de Catalunya, i amb aquest Premi Santa

Eulàlia de Novel·la de Barcelona **suma un reconeixement més a un gran palmarès.**

El jurat del Premi Santa Eulàlia, format per **Francesco Ardolino, Lluçia Ramis, Enric H. March, Jordi González i Alba Cayón**, ha ressaltat aquests valors de la novel·la:

1) La capacitat de transmetre l'essència d'un **barri de Barcelona poc explorat literàriament** i, especialment, per com aconsegueix fer-ho concentrant el gruix de l'acció en molt pocs metres.

2) El **treball minuciós de documentació històrica**, amb un arc temporal tan ampli com rellevant, i la capacitat de traslladar-la a una

trama de ficció romàntica, amb tocs detectivescos, ambientada entre el tombant de segles XIX i XX i el període d'entreguerres.

3) La recreació d'un **mapa cultural de la ciutat estretament marcat pel teatre**, en què la diversitat dels teatres de Barcelona hi apareix representada com a reflex de la realitat econòmica i política de cada moment i de l'ascens social de la protagonista.

4) La construcció d'una **veu narradora que mimetitzava perfectament amb la senzillesa de la dona protagonista i amb la seva evolució**, sense perdre de vista la cura i la consciència lingüística.

5) L'exploració en la vida i obra d'un artista barceloní amb un profund interès literari: **Josep Maria Sert**.

Sert, una vida de novel·la

Josep Maria Sert i Badia (Barcelona, 21 de desembre de 1874 - Barcelona, 27 de novembre de 1945) va ser **un pintor català i un dels decoradors més importants i internacionals del seu temps**. El desembre passat es va celebrar el 150è aniversari del seu naixement, i tot i la seva importància indiscutible en la història de l'art, és un artista per descobrir. Renovador de la pintura mural, amb un estil d'influència barroca i orientalista al marge dels corrents de l'època, va pintar més de 7000 m² de catedrals, palaus, grans residències privades i ajuntaments, entre d'altres, arreu d'Europa. Nascut al barri de Sant Pere de Barcelona, fill de l'industrial tèxtil Domènech Sert i Maria Badia, fou un dels fundadors

del Cercle Artístic de Sant Lluç. Allí conegué el bisbe Torras i Bages, que l'any 1900 li encarregà l'obra més important de la seva carrera, una gran decoració mural a la catedral de Vic.

Als vint-i-cinc anys es trasllada a París, on gràcies al seu gran carisma i erudició, es fa un lloc en l'alta societat parisenca. Esdevindrà amic íntim de Guillaume Apollinaire, Marcel Proust, Paul Valéry, Colette i Paul Claudel. El 1920 es casa amb Maria Godebska, Mísia, musa del món cultural parisenca. El 1930 ho farà per segona vegada amb la princesa georgiana Roussadana Mdivani.

Al llarg de la seva carrera, va pintar murals en salons privats i públics arreu d'Espanya, França, Anglaterra i els

Retrat de Josep Maria Sert, per Ramon Casas (cap al 1904).

Estats Units. Entre les seves obres cal destacar la decoració de la Sala dels Passos Perduts del Palau de Justícia de Barcelona, la del Saló de les Cròniques de l'Ajuntament de Barcelona i el Palau de Maricel de Sitges; de la mateixa manera que realitzà decoracions per a aristòcrates com la comtessa de Bearn, la princesa de Polignac, la reina Victòria Eugènia, Joan March en les seves residències, el domicili de Francesc Cambó, o la dels marquesos de Salamanca; i decorà per al duc d'Alba la capella del Palacio de Liria. També va pintar importants murals per al Waldorf Astoria i el Rockefeller Center de Nova York, el Museu de San Telmo de Sant Sebastià, la sala del consell de la Societat de Nacions de Ginebra i el Palazzo Mdivani de Venècia. A banda d'això, realitzà diverses exposicions de la seva obra que li van fer guanyar un gran prestigi internacional.

Sert no entrega els primers esborranys per al mural de la catedral de Vic fins a sis anys després de l'encàrrec, a causa del volum de feina que li va sorgint i també, després, per la Primera Guerra Mundial. Durant la guerra, exerceix d'enllaç entre l'estat francès i els fabricants catalans que subministraven equipaments als exèrcits aliats, cosa que li va valdre la Legió d'Honor. No és fins al 1929 que dona per acabat el mural de la seu de Vic. Set anys després, però, durant la Guerra Civil, la catedral és incendiada i l'obra queda destruïda. Aquest fet, juntament amb l'assassinat d'amics com el canonge de Vic, faran que es decanti pel bàndol franquista. Sert es farà càrrec de la restauració de l'obra, que no acabarà fins al seu últim any de vida. Malgrat l'èxit i renom internacional del pintor, la seva obra va caure en l'oblit després de la seva mort, el 1945.

El teatre, un escenari privilegiat

El teatre té un paper clau en el creixement personal i social de la Regina, la protagonista. Al barri de Sant Pere, ella i els seus amics veuen les obres del cercle de Sant Pere apòstol, precedent de l'Orfeó català, un punt de trobada per als que no es poden permetre pagar una entrada al teatre. Allà, els infants i joves abocats a treballar descobreixen que hi ha més coses a banda de fer la massa de pa o vendre verdures. Finalment, un dia va al teatre de debò, al Romea. I a partir d'aleshores, cada vegada més, el teatre es converteix pràcticament en la segona residència de la Regina i els seus amics. Van al Romea, al Principal, i després al Goya. Per a ella, és un espai de pau, la consola i l'evadeix, mentre li va conformant la mirada. I a la vegada, tot plegat li va fent pujar esglaons socials. La Regina procura anar veient tot el que va fent la seva veïna del barri i gran actriu **Margarida Xirgu**, i coneix la que serà la seva gran valedora entre la burgesia barcelonina: **Isabel Llorach**. En bona part gràcies a la formació que va adquirint al teatre, la Regina es converteix en una dona perfectament presentable entre la gent de classe. I a partir d'aquí tot va rotat: un bon casament, una nova posició social, i aquella nena de Sant Pere acabarà sovintejant el Gran Teatre del Liceu i el Palau de la Música, tan a prop que l'havia tingut sempre, i també tan lluny.

El «quarter» de Sant Pere, el gran protagonista

L'avi de la Regina en deia «quarter» de Sant Pere, com a l'època medieval, quan la ciu-

tat es dividia en quatre parts. És on corre i creix la Regina. Primer viurà al carrer de Sant Pere Més Alt. Els seus amics, la Rosita i en Vicenç, als altres dos: al del Mig i al Més Baix. Va a missa a l'església de Sant Pere de les Puel·les, i camina pel carrer del Mòneg, el de la Bòria, el de la Flor del Lliri, i també pels que delimiten el barri: el carrer Trafalgar (abans Hort d'en Favà), carrer de Jonqueres i la Riera de Sant Joan, després la Via Laietana.

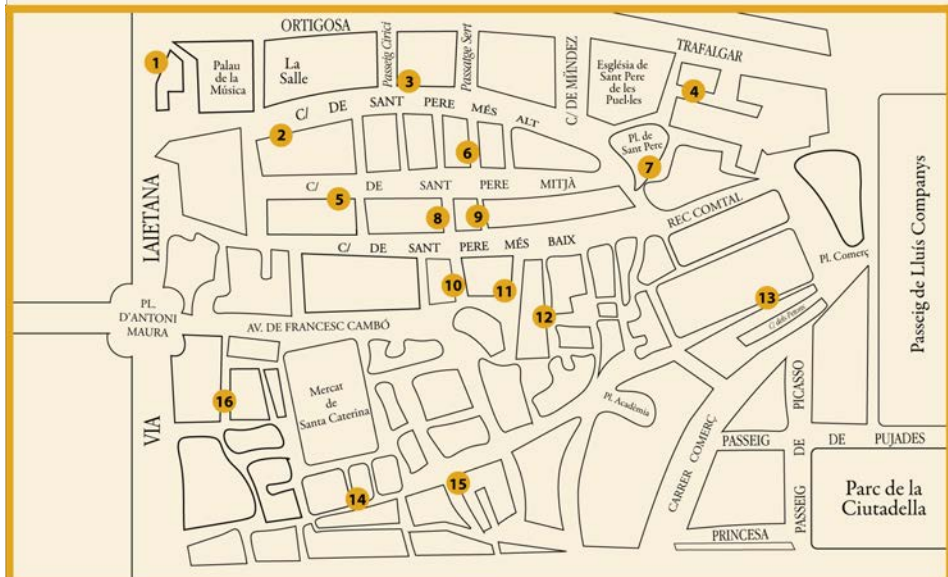
La casa de Sant Pere Més Alt és just entre dos passatges, el d'en Cirici i el de Sert, i en tots dos hi farà molta vida. Primer va construir-se el passatge de Sert, que gairebé havia estat una colònia industrial enmig de la ciutat. Connectats a la fàbrica, hi havia la casa dels amos, les dels encarregats, menjadors, magatzems, despatxos, etc. Hi viurà un temps, fent de minyona dels amos.

Després, el mateix any que neix la Regina, s'havia obert un passatge més humil, el d'en Cirici, construït pel fabricant de teixits Joan Cirici. Amb el temps passarà a dir-se passatge de la Indústria i fins a tenir el nom que conserva actualment, passatge de les Manufactures.

En els passatges hi troba amagatalls per jugar amb els amics, per observar què passa a cada finestra i gaudir del tragí dels veïns, i per refugiar-se de tot. També, per resguardar unes de les possessions més preuades, un fermall que pertanyia a una avantpassada i que va donar-li la mare abans de morir.

Els passatges connecten dos mons, la ciutat nova, l'Eixample, per sobre el carrer Trafalgar, i la vella, Sant Pere. I tot és diferent: la gent, les olors, la llum, els sorolls, els edificis. A mesura que va creixent, la vida de la Regina va expandint-se a tota la ciutat, però el «quarter» de Sant Pere serà sempre casa seva.

ELS CARRERS DE LA NOVEL·LA

1. Antiga ubicació del convent Santa Maria de Jonqueres	6. Centre Sant Pere Apòstol	12. Carrer Pou de la Figuereta.
2. Residència de la família Torrent, a la novel·la	7. Fàbrica Escuder i forn de Sant Pere	13. Obrador del Portal Nou
3. Casa de la Regina Soldevila, protagonista de la novel·la	8. Fàbrica Vilumara	14. Carrer de la Flor del Lliri.
4. Passatge de Sant Benet. Hi va viure la Margarida Xirgu	9. Farmàcia Padrell	15. Taverna d'en Pere Brut
5. Carrer de Sant Pere Mitjà. Residència de la Rosita de la novel·la	10. Carrer Casals i Martorell. On viuen les remeieres Rita i Llúcia	16. Carrer de Mercaders. On va viure en Josep Maria de Sagarra
	11. Volta/Arc Sant Cristòfol. Venda i servei d'entrevins	

*Nomenclator actual